

**Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí
a mládeže v působnosti resortu MŠMT na rok 2007**

DODATEČNÉ VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

Manuál pro předkladatele projektů
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
odboru 51/1
úsek prevence
Praha 2007

Obsah:

1. Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na rok 2007
2. Zaměření programů, předkladatelé projektů
3. Pravidla a harmonogram dotačního řízení projektů prevence sociálně patologických jevů pro Program II a III
4. Časové zaměření projektů Programu II a III
5. Forma zpracování žádostí o dotaci a vymezení použití finančních prostředků v rámci Programu II a III
6. Systém hodnocení podaných projektů v rámci Programu II a III

1. Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na rok 2007

K naplňování cílů dokumentu Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2005 – 2008, Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 – 2009, Strategie prevence kriminality na léta 2005 – 2008 Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky „Zdraví pro všechny v 21. století“ (usnesení vlády č. 1066/2002), Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (2000-2002) a o aktualizaci tohoto plánu na další období (usnesení vlády č. 716/2000) a Návrhu systémového přístupu k péči o dětské a mladistvé delikventy (usnesení vlády č. 1052/1999) přispívají projekty prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, které mají napomoci zejména výchově dětí a mládeže **ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k výchově ke zdravému způsobu života** ve školách a školských zařízeních, v rodinách a jiných společenstvích na regionální či celostátní úrovni.

Cílem projektů by mělo být osvojení základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence sociálně patologických jevů a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

Finanční dotace MŠMT má v tomto směru iniciovat a umožnit zahájení nebo rozvinutí prioritních preventivních projektů. Předpokládá se, že aktivity budou koncipovány tak, aby do budoucna mohly být financovány z vlastních zdrojů.

Klíčovými prvky realizovaných preventivních programů a aktivit předkládaných v rámci projektů musí být v souladu s prioritami: zdůvodnění východisek, jasně formulované a hodnotitelné cíle a evaluace umožňující měřit efektivitu intervence. Prvky výše uvedené a potencionální rozsah naplňování jsou hlavními kritérii ve výběrovém řízení. V odůvodněných případech je možné financovat i projekty, které již byly realizovány v minulém období; nezbytnou podmínkou jejich zařazení do výběrového řízení je však evaluace již uskutečněných preventivních aktivit (s vazbou na předkládaný projekt).

Všechny podpořené projekty by při své propagaci, v hodnoceních a ve výročních zprávách měly uvádět informaci o dotaci MŠMT.

2. Zaměření programů, předkladatelé projektů

Program II – *Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu*

1. *projekty s nadregionální nebo celorepublikovou působností*
2. *projekty regionálního (krajského) charakteru za podmínek:*
 - organizace realizuje programy **primární prevence** (dále jen PP) v rámci svých aktivit **min. 3 roky**,
 - nabízené programy PP musí být **systematické a dlouhodobé** (nepodporují se jednorázové přednášky, hromadné multimediální projekce apod.),
 - v rámci programů PP pro školy a školská zařízení musí být do projektu aktivně začleněno min. 5 škol nebo školských zařízení. V případě již zpracovaného ŠVP musí být projekt financovaný MŠMT v souladu s tímto materiálem.

Program III – *Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči.*

- Projekty, které jsou nad rámec běžných preventivních aktivit daných školským zákonem č. 561/2004 Sb. (např. specializované programy pro děti se zvýšeným rizikem výskytu sociálně patologických jevů, programy včasné intervence u počínajících problémů s návykovými látkami, systematické reedukační protidrogové programy, programy zaměřené na nácviky sociálních dovedností souvisejících se zdravým životním stylem).
- Podpora vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky v zařízeních institucionální výchovy, které budou specificky zaměřeny na prevenci sociálně patologických jevů a příslušnou oborovou metodiku.

Cíle, obsah a forma projektu musí být v souladu s cíli dokumentu „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008“ (dále jen Strategie prevence) a musí naplňovat hlavní princip výchovy ke zdravému životnímu stylu dětí a mládeže (www.msmt.cz).

Priority specifické primární prevence resortu školství na rok 2007

Zaměření projektů, které mají vztah ke vzdělávacím aktivitám, musí být v souladu s příslušnými RVP a ŠVP škol (pokud je již zpracován). Projekty by měly přispívat k optimalizaci sociálního klimatu a ke změně postojů a chování pedagogů, žáků a rodičů ve škole ve prospěch zdravého životního stylu.

- Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů (dále jen „SPJ“), zdravého životního stylu a tvorby pozitivního sociálního klimatu ve školách.

- Kooperace mezi školami regionu (spolupráce v oblasti vzdělávací, metodické a strategické v rámci prevence SPJ; realizace stáží a výměn zkušeností).
- Kooperace na úrovni regionů (účast na komunitním projektu „Zdravé město,, a „Zdravý region,, apod.); tyto programy zabývající se komplexně problematikou rizikových faktorů využívají propojení jednotlivých typů komunitních programů s cílem pozitivně ovlivňovat zdravý způsob života populace.
- Projekty zaměřené na práci s národnostními menšinami specificky v oblasti prevence SPJ.
- Vzdělávací projekty a aktivity zaměřené na oblast specifické primární prevence SPJ.
- Projekty kontinuální práce s rodiči a monitorování situace mimo školu (rodičovské skupiny, vliv rodičů na specifickou primární prevenci SPJ).
- Projekty zaměřené na podporu práce školních metodiků prevence a metodiků prevence pracujících v pedagogicko-psychologických poradnách.
- Projekty specifické primární prevence realizované ve školách a školských zařízeních zaměřené na práci s rizikovou populací (projekty zaměřené na problematiku prevence užívání návykových látek, šikany, násilí, domácího násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.).
- Projekty zaměřené na zvyšování právního vědomí v oblasti specifické primární prevence společensky nežádoucích jevů a specifické primární prevence užívání návykových látek.
- Projekty zaměřené na prevenci užívání legálních drog (alkohol, tabák, medikamenty).

MŠMT v rámci Programu II a III **nebude** v roce 2007 podporovat:

- projekty **volnočasových aktivit,**
- **jednorázové přednášky, hromadné multimedialní projekce apod.,**
- aktivity na rozvoj osobnosti a pozitivní trávení volného času (tyto projekty podporuje Odbor pro mládež na MŠMT – odbor 51),
- **neakreditované** vzdělávací programy u MŠMT v rámci DVPP (další vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky).

Souhrnná tabulka pro jednotlivé programy:

Typ programu	Program II	Program III
předkladatel , realizátor	<ul style="list-style-type: none"> • <i>právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení</i> • <i>obecně prospěšné společnosti (dle zákona č. 248/1995 Sb.)</i> • <i>občanská sdružení (dle zákona č. 83/1990 Sb.)</i> • <i>organizace zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy</i> • <i>právnícké osoby zřízené na základě zákona č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)</i> • <i>fyzické osoby</i> • <i>vysoké školy (dle zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách)</i> • <i>další právnícké osoby působící v oblasti specifické primární prevence, s výjimkou právníckých osob založených za účelem podnikání</i> 	<i>školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči</i>
příjemce dotace	<i>předkladatel</i>	
garant	<i>osoba zodpovědná za realizaci i vyúčtování projektu</i>	
supervizor¹	<i>Supervizor programu primární prevence je kvalifikovaný odborník, který není součástí pracovního týmu organizace, tj. nemá s příslušnou organizací žádný pracovněprávní vztah.</i>	

¹ Supervizí se pro účely tohoto materiálu rozumí poskytování vyžádané odborné pomoci, jejímž cílem je zkvalitnit vztahy mezi klienty a pracovníky pomáhajících profesí (vychovatelé, poradenští pracovníci, soc. pracovníci a pod.) a umožnit zlepšení služeb. Cílem je především pravidelně nabízet prostor k promyšlení obsahu a procesu vlastní práce, rozvíjet sociální kompetence a získávat jiný pohled na vlastní práci. Supervizor předkládá spolu se závěrečnou zprávou k projektu supervizní zprávu.

3. Pravidla a harmonogram dotačního řízení projektů prevence sociálně patologických jevů pro Program II a III

- 1) MŠMT vyhlásí dotační řízení projektů prevence SPJ u dětí a mládeže v resortu školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2007 na internetových stránkách www.msmt.cz do 11. června 2007.
- 2) Žadatelé o dotaci na realizaci projektu prevence SPJ zašlou kompletní žádosti na adresu MŠMT, Karmelitská 7, Praha 1, 118 12 **ve třech papírových vyhotoveních** (včetně příloh) + **v jedné elektronické podobě na CD** nejpozději do **23. června 2007**, rozhodující je razítko podatelny ministerstva. Pokud je projekt zaslán na výše uvedenou adresu poštou, rozhodující je datum podacího razítka pošty (**23.06.2007**).
K žádosti o dotaci je nutné přiložit následující přílohy:
 - ověřenou kopii dokumentu potvrzujícího vznik organizace nebo oprávnění k činnosti,
 - účetní uzávěrku za rok 2005 podepsanou statutárním zástupcem organizace,
 - závěrečnou zprávu o realizaci programu za rok 2005 (pokud byl realizován),
 - průběžnou zprávu o realizaci programu za rok 2006 (pokud je realizován),
 - platnou akreditaci vzdělávacího programu,
 - zprávu supervizora o probíhající supervizi (pokud je či byl program realizován).
- 3) Registraci projektů a kontrolu jejich formálních náležitostí provádí odbor 51/1 MŠMT. Žádosti, které **nesplní formální náležitosti**, budou z dalšího řízení **vyřazeny**. Žádosti (včetně příloh) se žadatelům nevracejí, a to ani v případě neschválení finančních prostředků ze státního rozpočtu na realizaci projektu.
- 4) Projekty jsou předány 2 nezávislým oponentům ke zpracování oponentských posudků. Výběr oponentů je schválen resortní Komisí sociální prevence.
- 5) Projekty doplněné odbornými oponentskými posudky jsou posouzeny resortní Komisí sociální prevence. Složení komise (zástupci odborů MŠMT, akademické osobnosti, zástupci NNO) a předsedu komise jmenuje ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Návrh komise je postoupen do gremiální porady náměstka skupiny V ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a Kabinetu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Rozdělení finančních prostředků schvaluje s konečnou platností porada vedení MŠMT.
- 6) Na poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu pro projekt prevence SPJ **není právní nárok**.
- 7) O výsledku dotačního řízení jsou předkladatelé projektů prevence SPJ písemně informováni.
- 8) Po skončení dotačního řízení jsou **výsledky zveřejněny na stránkách www.msmt.cz** - adresář **Vzdělávání - Prevence sociálně patologických jevů – Podpůrné programy**.
- 9) MŠMT zrealizuje příslušná administrativní opatření nutná k poskytnutí finančních prostředků vybraným realizátorům projektů prevence SPJ.
- 10) Realizace projektů prevence SPJ je vyhodnocována formou **závěrečné zprávy** u všech podpořených projektů. Je kontrolován věcný průběh řešení projektu, soulad účelu využití finančních prostředků s projektem, průkaznost užití přidělených finančních prostředků a hospodárnost, plnění smluvních termínů aj. Na návrh Komise sociální prevence MŠMT se uskutečňují kontrolní návštěvy na vybraných řešitelských pracovištích. Řešení projektu prevence SPJ končí **závěrečnou zprávou** o řešení projektu, která je posuzována odborem 51/1 a Komisí sociální prevence.

11) Poskytnuté dotace jsou účelově vázané na konkrétní projekt reagující na místní, regionální i celostátní potřeby v oblasti specifické primární prevence.

4. Časové zaměření projektů Programu II a III

Předkladatelé mohou zasílat do dotačního řízení pro rok 2007 žádosti projektů prevence SPJ z hlediska časového vymezení jejich realizace:

- 1) **Krátkodobé** projekty (jednoleté) - jejich realizace musí být ukončena k **31.12.2007**. Jednoleté projekty představují hlavní formu projektů finančně podporovaných MŠMT ČR
- 2) **Víceleté** projekty, které jsou zpracovány etapově tak, že každá etapa bude ukončena vždy ke konci kalendářního roku (první etapa v roce schválení projektu a poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu). Tato forma je přijímána **výjimečně, zpravidla na systémové vzdělávání pedagogů v oblasti zdravého životního stylu a prevence (k žádosti o dotaci musí být přiložena platná akreditace vzdělávacího programu)**. Poskytnuté finanční prostředky nezakládají automaticky nárok na financování projektu v dalších letech. V případě kladného vyhodnocení průběžné zprávy o řešení příslušné etapy projektu budou finanční prostředky ze státního rozpočtu na další etapu víceletého projektu přidělovány přednostně (na pokračování nebo dokončení projektu). Na každou etapu bude s předkladatelem uzavřeno nové rozhodnutí.

5. Forma zpracování žádostí o dotaci a vymezení použití finančních prostředků v rámci Programu II a III

Do dotačního řízení budou zařazeny pouze projekty prevence SPJ zpracované na formuláři MŠMT, který lze získat na www.msmt.cz/ **Vzdělávání - Prevence sociálně patologických jevů – Podpůrné programy – Dodatečné výběrové řízení.**

Žádosti musí být v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na formu právní subjektivity žadatele.

Účelovost používání dotací

Poskytované finanční prostředky jsou **neinvestiční**. V rámci realizace projektů **nesmí** být dotací použito na:

- **nákup či opravu prostředků výpočetní ani jiné techniky či spotřební elektroniky (videa, fotoaparáty, mobilní telefony, atd.)**, pokud nebude v projektu uvedena jeho přímá vazba na realizaci projektu,
- **platy zaměstnanců** (mohou být hrazeny pouze ostatní platby za provedenou práci - dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti, přičemž tato položka musí být v žádosti o dotaci na rok 2007 jasně vyznačena; Platby za provedenou práci (OPPP) musí být podloženy prvotními doklady, zejména doklady o počtu odpracovaných hodin a výkony umožňujícími kontrolu skutečně provedené práce.
- úhradu výdajů na pohoštění² a dary,

² Pohoštěním není společné stravování poskytované účastníkům akcí, soustředění a výcvikových táborů

- úhradu pořízení investičního majetku,
- dotace jiným fyzickým nebo právnickým osobám, které nespolupracují na realizaci projektů,
- úhradu leasingu osobních automobilů a dalšího hmotného majetku,
- úhradu cestovních náhrad nad rámec stanovený zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

V případě, že předkladatel realizuje program v oblasti specifické primární prevence užívání návykových látek a uvažuje o certifikaci programu v roce 2007, může nárokovat v rámci rozpočtu projektu částku na místní šetření ve výši max. 7.500,-Kč (položka služby – ONIV). Certifikace programů v oblasti protidrogové politiky budou nezbytnou podmínkou pro přidělení dotace od roku 2008.

Účetnictví a vyúčtování

1. Využití finančních prostředků a vyúčtování dotace musí být v souladu s **Rozhodnutím o poskytnutí neinvestiční dotace pro rok 2007** a předloženým projektem, na základě kterého vybrané subjekty obdrží od MŠMT finanční prostředky na realizaci projektu.
2. Doklady prokazující využití státní dotace musí být označeny účelovým znakem určeným MŠMT.
3. Finanční prostředky státní dotace lze použít do 31.12. 2007 a **nelze** je převádět do roku následujícího.
4. Každá poskytnutá dotace musí být vyúčtována nejpozději do 31.1. 2008. Součástí vyúčtování musí být i zhodnocení projektu (závěrečná zpráva)
5. Příjemce dotace, který v průběhu roku zjistí, že státní dotaci nemůže na schválený projekt v plném rozsahu využít, vrátí tyto finanční prostředky na účet MŠMT (viz. bod 6.).
6.
 - Finanční prostředky, které jsou vráceny **do 31. 12. 2007** poukáží příjemci dotací na účet č. **2823-821001/0710** (pouze občanská sdružení)
na účet č. **5821-821001/0710** (o.p.s., fyzické osoby, právnické osoby, církevní org. atd.)
 - Finanční prostředky, které budou vráceny v období **po 31.12. 2007** se poukazují na účet č. **6015-821001/0710**

U platby je nutno jako variabilní symbol uvádět číslo Rozhodnutí.

Kontrola

MŠMT kontroluje správnost použití poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu, zejména zda jsou hospodárně a účelně využívány. V případě zjištěných nedostatků je MŠMT oprávněno pozastavit dotyčným subjektům další dotace. Za neoprávněné použití či zadržování prostředků ze státního rozpočtu budou organizace postihovány ve smyslu zák. č. 218/2000 Sb, o rozpočtových pravidlech.

6. Systém hodnocení podaných projektů v rámci Programu II a III

1) Oponentský posudek

Po odevzdání žádostí o dotaci a jejich evidenci je každý projekt hodnocen dvěma nezávislými oponenty. Oponenti hodnotí písemně a nezávisle na sobě každý projekt na základě následujících kritérií:

- soulad projektu se Strategií prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT a zejména pak s **prioritami MŠMT na dané období**,
- obsah a forma zpracování projektu: stanovený jednoznačný cíl projektu, vhodně zvolená cílová skupina, adekvátně zvolené metody k řešení projektu atd.,
- odborná kvalita předkladatele a řešitelského týmu projektu,
- odborná kvalita projektu, srozumitelnost, proveditelnost projektu, jasná realizace projektu,
- výše požadovaného finančního příspěvku ze státního rozpočtu v celkové částce i v jednotlivých položkách ve vztahu k zaměření a rozsahu projektu, zdůvodnitelnost rozpočtu a vlastní podíl předkladatele na finančním zabezpečení projektu či účast jiných partnerů.

Jména oponentů a jejich hodnocení se předkladatelům nesdělují. Hodnocení slouží jako odborný podkladový materiál pro jednání členů Komise sociální prevence MŠMT. Oponenti nesmí předkládat své vlastní projekty do výběrového řízení MŠMT pro daný rok, ani nesmí být odbornými garanty posuzovaných projektů.

2) Komise sociální prevence MŠMT

Výběrová komise má tyto úkoly:

- posuzuje předložené přihlášky projektů prevence SPJ podle stejných kritérií jako oponenti a vyhodnocuje závěry oponentských posudků,
- doporučuje poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu na realizaci projektů, včetně konkrétních návrhů úpravy výše poskytovaných finančních prostředků ze státního rozpočtu, a to jak v jednotlivých položkách, tak i v účelu jejich využití, včetně zpracování stručného zdůvodnění doporučení,
- doporučuje výběr projektů, které budou podrobeny průběžné kontrole na pracovišti řešitele,
- vyhodnocuje realizaci schválených projektů po odevzdání závěrečných zpráv a v případě víceletých projektů vyhodnocuje průběžné zprávy za příslušnou etapu víceletého projektu z hlediska obsahového i finančního,
- doporučuje prezentaci úspěšných projektů.

3) Gremiální porada náměstka skupiny V ministryně školství, mládeže a tělovýchovy

- posuzuje komplexně výsledek výběrového řízení předložený Komisí sociální prevence
- doporučuje projekty ke konečnému schválení

4) Porada vedení MŠMT

- po zapracování připomínek kabinetu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy s konečnou platností doporučuje ke schválení poskytnutí dotace na jednotlivé projekty prevence společensky nežádoucích jevů pro daný rok.

Po celou dobu dotačního řízení realizuje úsek prevence odboru 51 MŠMT potřebnou administraci.